

ความผันผวนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจไทย ในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เกิดการแข่งขันอยู่ในระดับสูง มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานเป็นอันมาก ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในด้านต้นทุน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยศึกษาจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีขนาดสินทรัพย์มากที่สุด ณ สิ้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2548 มีสินทรัพย์สุทธิ 1,420,267.37 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 18.05 ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

การศึกษาครั้งนี้ ได้นำรูปแบบสมการต้นทุนการผลิตแบบ Cobb-Douglass cost function มาประยุกต์ใช้ โดยกำหนดให้ผลผลิตของธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วย เงินให้กู้ยืม เงินลงทุน และรายการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายในและภาระผูกพัน ซึ่งมีผลต่อต้นทุนการผลิต และต้นทุนการผลิตของธนาคารพาณิชย์ยังถูกกำหนดด้วย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก ค่าจ้างแรงงาน ราคาสินค้าทุนที่แท้จริง จำนวนสาขา และอัตราค้อยคุณภาพของผลผลิต โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares --OLS) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากสมการต้นทุนการผลิต ข้อมูลที่ใช้เป็นรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2541 ถึง ไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2548

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการผลิตของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ถูกกำหนดด้วย ผลผลิตของธนาคาร ซึ่งประกอบด้วย เงินให้กู้ยืม เงินลงทุน และรายการหนี้สินและภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นภายใน นอกจากนี้ ยังถูกกำหนดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก อัตราค่าจ้างและ ราคาสินค้าทุน ผลจากการคำนวณที่ได้ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของผลผลิตมีค่า เท่ากับ 0.58 และเมื่อนำจำนวนสาขาและอัตราค้อยคุณภาพของผลผลิต มาวิเคราะห์ร่วม ค่าสัมประสิทธิ์ของผลผลิต มีค่าเท่ากับ 0.51 กล่าวคือ การขยายขนาดการผลิต ทำให้ได้รับผลผลิตเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนสูงกว่าอัตราเพิ่มของการใช้ปัจจัยการผลิต แสดงว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ดำเนินงานอยู่ในช่วงที่มีการประหยัดต่อขนาด

The fluctuations that occurred in the Thai economy in 1997 had a profound impact on the operation of Thai commercial banks in terms of fierce competition. There have been changes in operational patterns. Therefore, there are some doubts regarding the operation of Thai commercial banks regarding cost, how they have changed, and whether they are efficient. The current study is on Bangkok Bank Public Company Limited because it is a Thai commercial bank and had the most assets at the end of June 2005, with net assets of 1,420,267.37 million baht or 18.05 percent of all Thai commercial banks.

This research applied the Cobb-Douglass cost function analysis by designating the output of commercial banks, comprising loans, capital, and debt that may occur in the future, as well as liabilities. All of these factors affected production costs. Moreover, the production costs of commercial banks were determined by the loan rate and deposit rate, wages, the actual cost of the product, the number of branches and the rate of inferiority in the quality of the product. The estimation of the coefficient from the production cost equation was achieved by the Ordinary Least Squares (OLS) method. The data consisted of quarterly data from the first quarter of 1998 to the second quarter of 2005.

The findings indicated that the production costs of Bangkok Bank Public Company Limited were determined by the bank's output, comprising loans, capital, and any debts and liabilities that may occur in the future. In addition, it is also determined by the loan rate and deposit rate, wages and the actual cost of the product. The results of the calculation were that the coefficient equaled 0.58. When the number of branches and the rate of inferiority in the quality of the product were analyzed, the coefficient of the output equaled 0.51. In other words, the expansion of the output led to an increase in the output at a higher rate than the rate of increase with regard to the production factors. This means that Bangkok Bank Public Company Limited operates according to economies of scale.